

11. in 12. aprila 2018 v Kinodvoru in v Slovenski kinoteki

2. mednarodna konferenca o filmski vzgoji:

Metode in učinki filmske vzgoje

Filmska vzgoja je priložnost za drugačen, inovativen način poučevanja in učenja. Predstavili bomo primere dobrih praks izvajanja filmske vzgoje v tujini in se osredotočili na tiste, ki potekajo v šoli in kinu ter vključujejo povezovanje med učitelji in filmskimi ustvarjalci. Spoznali bomo različne oblike izvajanja delavnic in vodenja pogovorov ob filmih. Del konference bo namenjen tudi razmisleku o možnih učinkih in evalvaciji programov filmske vzgoje. Konferenca je namenjena strokovnim delavcem v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah ter zainteresirani stroki v Sloveniji in tujini.

Predavanja bodo potekala v slovenskem in angleškem jeziku. V Kinodvoru je zagotovljeno simultano prevajanje v slovenščino in v angleščino. V Slovenski kinoteki predavanja ne bodo prevedena.

Program in urnik sta dostopna tudi na [spletni strani Kinodvora](#).

Partnerji: Kinodvor, Slovenska kinoteka (projekt Razumevanje filma) in Art kino mreža Slovenije (projekt Filmska osnovna šola).

Urnik

Sreda, 11. april 2018

Modul 1, Kinodvor

8:30–9:15	Prihod in prijava udeležencev, prevzem vstopnic za izbrane module (pri blagajni Kinodvora)
9:30	Nina Peče , direktorica Kinodvora, pozdravni nagovor
9:40	Predstavitev organizatorjev in poteka dneva
9:45	Robi Kroflič , Pedagoški pomen magije filma
10:00	Christine Kopf , Učenje poteka v odnosih. MiniFilmclub kot primer ponudbe trajnostne filmske vzgoje
10:45–11:05	Odmor
11:05	Jan-Willem Bult , Otroci v središču – kakovost v otroških filmih
12:30–13:30	Odmor za kosilo

Modul 2, Kinodvor

12:30–13:30	Prevzem vstopnic za udeležence, ki se bodo udeležili le popoldanskih modulov v Kinodvoru ali Slovenski kinoteki (pri blagajni Kinodvora)

- 13:30 **Tessa van Grafhorst, Glej, raziskuj in ustvarjaj film z vsemi čuti. Kako razviti filmski program za predšolske otroke**
- 14:20 **Alejandro Bachmann, Svoboda videti: eksperimentalni film v filmski vzgoji**
- 15:00–15:15 Odmor
- 15:15–17:00 **Alejandro Bachmann, Biti zasebni detektiv v kinu**

Modul 3, Slovenska kinoteka

- 12:30–13:30 Prezem vstopnic za udeležence, ki se bodo udeležili le popoldanskih modulov v Kinodvoru ali Slovenski Kinoteki (pri blagajni Kinodvora)
- 13:30 **Ana Đorđić, Jelena Modrić, Kratkometražni film pri pouku v srednji šoli**
- 14:30 **Barbara Bedenik: Filmska vzgoja kot spodbuda kritičnega mišljenja in politične participacije pri dijakih**
- 15:15 **Pogovor o praksi in pomenu poučevanja filma v srednji šoli**, sodelujejo A. Đorđić, J. Modrić in B. Bedenik, moderira Maja Krajnc
- 16:15–16:30 Odmor
- 16:30 **Ogled filma: Vse, kar dovoli nebo** (All That Heaven Allows)
Douglas Sirk, ZDA, 1955, 35mm, 89 min
uvodna beseda: Maja Krajnc

Četrtek, 12. april 2018

Modul 4, Kinodvor

- 8:30–9:15 Prihod in prijava udeležencev, prevzem vstopnic za izbrane module (pri blagajni Kinodvora)
- 9:30 **Petra Slatinšek, Barbara Kelbl, 10 let programa Kinobalon. Zasnova, učinki in vrednote filmsko-vzgojnega programa**
- 10:10 **Petra Gajžler, Marina Katalenić, Filmska osnovna šola. Maja Krajnc, Razumevanje filma. Predstavitev informacijskega spletišča Šola filma**
- 10:40–11:00 Odmor
- 11:00 **Jan-Willem Bult, Od cinemaskopa do vertikalnega videa. Kako generacijo U pritegniti k filmu**
- 12:00–12:30 **Kristina Rešek, Filmsko ustvarjanje z novimi tehnologijami**
- 12:30–13:30 Odmor za kosilo

Modul 5, Kinodvor

- 12:30–13:30 Prezem vstopnic za udeležence, ki se bodo udeležili le popoldanskih modulov v Kinodvoru ali Slovenski Kinoteki (pri blagajni Kinodvora)
- 13:30 **Mirjam Kalin, Kako vzpostaviti program filmske vzgoje v šoli**
- 14:15 **Ivana Jakobovič Alpeza, Metoda švenka – spodbujanje filmske pismenosti in razvoja mladega občinstva prek filmskega debatnega kluba**
- 15:00–15:15 Odmor
- 15:15–15:45 **Robi Kroflič, Vzgojno delo s filmskimi vsebinami**

Modul 6, Slovenska kinoteka

- 12:30–13:30 Prezem vstopnic za udeležence, ki se bodo udeležili le popoldanskih modulov v Kinodvoru ali Slovenski Kinoteki (pri blagajni Kinodvora)
- 13:30 **Alejandro Bachmann, Časovni stroj: film kot časovna izkušnja**
- 15:15 **Pogovor s strokovnimi delavci in evalvacija**, vodi Alejandro Bachmann
- 15:45–16:00 Odmor
- 16:00 **Ogled filma: Vsi drugi se imenujejo Ali** (Angst essen Seele auf)
R.W. Fassbinder, ZRN, 1973, 35mm, 93 min
uvodna beseda: Andrej Šprah

Sklepni modul, Kinodvor

16:00 – 17:00 **Metode in učinki filmske vzgoje**: sklepna okrogla miza z vsemi prisotnimi predavatelji in dialog z obiskovalci, vodi Robi Kroflič
Udeležba je brezplačna. Potrebna je prijava in prevzem brezplačnih vstopnic ob registraciji.

Program

Modul 1, Kinodvor

Robi Kroflič, Pedagoški pomen magije filma

Edgar Morin v monografiji *Kino ali imaginarni človek* ugotavlja, da je film ustvaril enega najboljših približkov človekovega psihološkega časa, ki se nenehno giblje med preteklostjo in sedanostjo v luči prihodnjih ciljev, in premičnega pogleda, ki razkriva dušo stvari, zato se v pozornem gledanju filma zgodi magična intenzivnost, ko gledalec v doživetju dušo prenese na gledani objekt, hkrati s tem pa okrepi lastno čustveno in intelektualno doživljanje. Podobno v monografiji *Utelesena podoba* Juhani Pallasma ugotavlja, da se poetične podobe nanašajo na evokativno, afektivno in pomenljivo čutno izkustvo, ki je v nenehni interakciji s spominom in željo, poglobljena značilnost podobe pa je njena magična zmožnost posredovanja med fizičnim in mentalnim, zaznavnim in imaginarnim, dejanskim in namišljenim, ki zaznamuje človekovo vstopanje v svet ter interakcijo z življenjskimi izkušnjami. Če smo sposobni izbrati kakovostno filmsko vsebino z večplastno zgodbo, nam ta omogoča vzgojno vplivanje na gledalca brez pretiranega avtoritativnega pojasnjevanja pomena videnega.

Christine Kopf, Učenje poteka v odnosih. MiniFilmclub kot primer ponudbe trajnostne filmske vzgoje

Nemški filmski inštitut v Frankfurtu na Majni je kino, muzej, arhiv in mesto številnih filmsko-vzgojnih iniciativ. Ekipa je štiri leta zavzeto delala s ciljno skupino otrok, starih med štiri in šest let. Na podlagi te izkušnje in v tesnem sodelovanju s pedagogi je nastal MiniFilmclub. Ta celostni program bo predavateljica predstavila v luči vprašanja, kako doseči trajnost v filmski vzgoji. Klub za najmlajše se začne z usposabljanjem vzgojiteljev in starševskim večerom, nato pa otroci muzej obiščejo kar sedemkrat, raziskujejo kino ter spoznavajo kratke in avantgardne filme. V metodičnem smislu MiniFilmclub združuje večkratne vodene ogledе filmov s spremljevalnimi dejavnostmi, v katerih otroci sledijo estetskim potem filmarjev. Otroci videno predelujejo z vsemi čuti. Slikajo na filmski trak, eksperimentirajo s črnilom ali plešejo pred barvnimi lučmi in raziskujejo svoje barvne sence. Z izostrenim zavedanjem si otroci potem še enkrat ogledajo film v kinu. MiniFilmclub želi trajno navdušiti otroke za film kot umetnost; če želimo to doseči, pa mora film najti pot v vrtnice.

Jan-Willem Bult, Otroci v središču – kakovost v otroških filmih

Kje tiči kakovost v otroških filmih? V likih, zgodbah, montaži? In kateri filmi so primerni za katero starost? Kaj je 'otrokova perspektiva' in kako lahko filmi posredujejo vrednote, da bi pritegnili otroke in mladostnike?

Jan-Willem Bult bo v predavanju odgovoril na zgornja vprašanja s pomočjo filozofije 'otroci v središču', ki jo je zasnoval leta 1999 in temelji na njegovem močnem prepričanju o avtonomiji otrok in anarhiji vsebin. Teorije in rezultate bo ponazoril z odlomki iz nekaterih svojih mednarodno znanih produkcij, kot so: mladinska dokumentarca **2Broers** in **Merle**, kratka filma **Genji** in **6 tips om de beste voetballer van de wereld te worden**, animacija **The Tree with the Golden Apples** in celovečerna igrana filma **Don** ter **Žabe in paglavci** (Kikkerdril), ki smo si ga lahko ogledali tudi v Sloveniji.

Modul 2, Kinodvor

Tessa van Grafhorst, Glej, raziskuj in ustvarjaj film z vsemi čuti. Kako razviti filmski program za predšolske otroke

Otroci vse pogosteje začenjajo gledati filme v najrazličnejših oblikah že v zelo zgodnjih letih. V predavanju bo Tessa van Grafhorst predstavila izkušnjo približevanja filma v sklopu

filmskega festivala Taartrovers, kjer deluje kot umetniška direktorica, in predstavila vizijo ustvarjanja interaktivnega igrivega filmskega programa za predšolske otroke. »Všeč mi je film kot čaroben medij za pripovedovanje zgodb, povabilo gledalca, da postane del drugega sveta, in deljenje te izkušnje z drugimi. Kinematografi le redko ponujajo filme, kaj šele filmske dejavnosti za mlajše otroke, stare od 3 do 7 let. Zato smo ustvarili filmski festival prav za to starostno skupino. Z gostovanjem interaktivnega filmskega programa po vsej državi nudimo kinom in njihovem občinstvu čudovito izkušnjo prvega ogleda filma v kinu, navdihujoče seme prihodnjih obiskov.« Predavateljica bo spregovorila o tem, kateri filmi so primerni, kako film ponudimo predšolskim otrokom, kako poskrbimo za otrokove potrebe in razvoj, pa tudi zakaj in kako naj otroke pritegnemo h gledanju, raziskovanju, igranju in ustvarjanju lastnih zgodb po navdihu filmske izkušnje.

Alejandro Bachmann, Svoboda videti: eksperimentalni film v filmski vzgoji

Zdi se, da prikazovanje eksperimentalnih filmov otrokom ni v skladu z razširjenim prepričanjem pedagogov, da je film dober medij v pedagoškem kontekstu, ker ponuja enostaven dostop, pritegne otroke in se lepo sklada s kulturo gibljivih podob, ki nas obkroža. V kratkem predavanju bo film **Schwechater** (1958) Petra Kubelke služil kot izhodišče za nekaj misli o vzgojno-izobraževalnih potencialih eksperimentalnih filmov. Na podlagi teoretičnega okvira in neposrednih izkušenj s filmi v pedagoškem kontekstu bomo orisali nekatere specifične značilnosti soočanja otrok s tovrstnimi filmskimi deli. Eksperimentalni film – brez klasične zgodbe in psiholoških likov – nam omogoča, da vidimo, kaj je film v svojem jedru: dogodek, vizualni ritem, material. Takšno soočenje je priložnost, da vse vrste filma začnemo gledati drugače, naj gre za eksperimentalne, dokumentarne ali uspešne igrane filme.

Alejandro Bachmann, Biti zasebni detektiv v kinu

Zasebni detektiv je dominanten lik v zgodovini gibljivih podob. Od **Emila in detektivov** (1932) Gerharda Lamprechta do nedavnih filmov Guya Ritchieja o Sherlocku Holmesu in spet nazaj do Roscoeja »Fattyja« Arbucks in **Sherlocka Holmesa ml.** (1924) Busterja Keatona se je na velikem platnu pojavil detektiv. V predavanju si bomo ogledali nekaj primerov iz teh filmov in poskušali opredeliti, kaj je detektiv, kaj počne in kako to počne. Z drugimi besedami: kaj opredeljuje detektiva. Potem ko bomo podali definicijo detektiva, bomo primerjali njegovo dejavnost z izkušnjo sedenja v kinu, ko gledamo gibljive podobe in jih skušamo razumeti. Na koncu si bomo ogledali prve minute **Dvoriščnega okna** (1954) Alfreda Hitchcocka. Upamo, da bomo pri tem lahko videli napoved zločina, preden se zgodi – seveda, če bomo dobri detektivi in gledalci. Predavanje Alejandra Bachmanna je del rednega seminarja, ki ga v okviru programa Šola v kinu ponuja Avstrijski filmski muzej.

Modul 3, Slovenska kinoteka

Ana Đorđić, Jelena Modrić, Kratkometražni film pri pouku v srednji šoli

Kratkometražni film je za uporabo pri pouku nadvse primeren, saj šolska ura traja zgolj 45 minut. Predavanje se bo zato posvečalo metodičnim pristopom k analizi in interpretaciji treh sodobnih hrvaških kratkometražcev, primernih za rabo pri pouku glede na estetsko (kakovost izbranih filmov), pedagoško (ustreznost starosti in zrelosti dijakov) ter metodično načelo (kontinuiran ogled filma v celoti). Izbrani filmski naslovi so se izkazali kot sijajne filmsko-didaktične predloge v praksi poučevanja na več ravneh: lahko so učno sredstvo v okviru predmetov, npr. hrvaškega jezika, zgodovine, etike ali psihologije, pa tudi učna vsebina pri fakultativnem predmetu filmska umetnost ali predmetnem področju medijska kultura v okviru pouka hrvaškega jezika. Metodični pristop k analizi in interpretaciji filma temelji na metodiki filmskega poučevanja Stjepka Težaka, utemeljitelja metodike filmske vzgoje na Hrvaškem,

predvsem na njegovem predlogu strukture učne ure, ki zajema obravnavo novega gradiva in interpretacijo filmskega dela.

Barbara Bedenik: Filmska vzgoja kot spodbuda kritičnega mišljenja in politične participacije pri dijakih

Predavanje se ukvarja z vprašanjem, ali lahko z vključevanjem filma v pouk (sociologije) spodbujamo politično participacijo dijakov in v večji meri dosežemo učne cilje. Raziskava med slovenskimi gimnazijskimi učitelji je to potrdila. Na primerih iz prakse bo predstavljeno, kako lahko s filmskimi dejavnostmi spodbujamo kritično mišljenje mladih. Predstavljeni bosta tudi filmski delavnici za filma **Persepolis** (2007) in **Val** (2008).

Ogled filma: Vse, kar dovoli nebo (All That Heaven Allows)

Douglas Sirk, ZDA, 1955, 35mm, 89 min, podnapisi, uvodna beseda: Maja Krajnc
Ameriško predmestje, sredina petdesetih. Premožna vdova Cary (Jane Wyman) se zaplete v strastno romanco z družinskim vrtnarjem Ronom (Rock Hudson). Privlači jo njegov stvaren pogled na življenje, ki se kaže in udejanja kot ostro, sveže nasprotje rigidnim konvencijam njenega malomeščanskega, zdolgočasenega vsakdanjika. Vendar pa ljubezenska idila kmalu naleti na brutalno in, zdi se, nepremostljivo nasprotovanje okolice; ogorčeni so zlasti (sicer že odrasli in odseljeni) otroci zaljubljene vdove. Bolj kot dejstvo, da je Ron mnogo mlajši od Cary, jih moti njegov nižji socialni položaj. Ena najslovitejših filmskih romanc vseh časov, bržkone tudi najsijajnejši predstavnik klasične hollywoodske melodrame, ki ekspresionistične zakonitosti žanra pripelje do vrhunca in jih obenem izkoristi za uničujočo kritiko zlagane družbe.

Modul 4, Kinodvor

Petra Slatinšek, Barbara Kelbl, 10 let programa Kinobalon. Zasnova, učinki in vrednote filmsko-vzgojnega programa

Druga mednarodna konferenca o filmski vzgoji v Kinodvoru je del programa ob desetletnici mestnega kina Kinodvor in desetletnici filmsko-vzgojnega programa Kinobalon. Program za mlada občinstva deluje v Kinodvoru vse ob odprtja kina kot javnega mestnega zavoda v letu 2008. Kinobalon odlikuje svojstven filmsko-vzgojni pristop, ki ne temelji na poučevanju, pač pa na dialogu in ustvarjalnem izražanju otrok. Izhaja iz prepričanja, da je stik s kakovostnim filmom pomemben del kulturne zavesti in izobraževanja, do katerih bi moral imeti dostop vsak otrok in mladostnik. Ustvarjalki programa bosta predstavili mejnike programa in vrednote, ki jih zasledujejo pri programu.

Petra Gajžler, Marina Katalenić, Filmska osnovna šola. Maja Krajnc, Razumevanje filma. Predstavitev informacijskega spletišča Šola filma

Šola filma je informativno interakcijsko spletišče, v prvi vrsti namenjeno izobraževanju – usposabljanju pedagogov. Vzpostavljamo ga Filmska osnovna šola, petletni izobraževalni projekt Art kino mreže Slovenije za pedagoge osnovnih šol po vsej Sloveniji, in Razumevanje filma, petletni izobraževalni projekt Slovenske kinoteke, namenjen pedagogom slovenskih srednjih šol. Privlačno in prijazno interaktivno zastavljen portal opozarja na dogodke, ki jih organizirata in izvajata oba projekta s številnimi partnerskimi kulturnimi ustanovami in posamezniki, na njem pa se nahajata baza učnih gradiv, smernic, priporočilnih seznamov in baza filmskih del, ki so na voljo za predvajanje v izobraževalne namene.

Jan-Willem Bult, Od cinemaskopa do vertikalnega videa. Kako generacijo U pritegniti k filmu

Otroci imajo danes neomejen dostop do neskončnih vsebin prek številnih medijskih platform. Vajeni so interakcij z vsebinami in ustvarjanja lastnih vsebin. Kako lahko film ostane povezan

s takim občinstvom in kako ga lahko pritegne? Kakšne izkušnje imamo z ustvarjalnimi rabami medijskih tehnologij, kot so aplikacije in spletne strani?

Kot ustvarjalec in producent filmov, televizijskih oddaj in interaktivnih vsebin je Jan-Willem Bult delal v 45 državah po svetu in se pri tem spopadal s sorodnimi izzivi. V predavanju bo predstavil primere povezav med filmom in novimi mediji, med drugim gradnjo interaktivnih platform za kratke filme za otroke in razvoj interaktivnega filma.

Kristina Rešek, Filmsko ustvarjanje z novimi tehnologijami

Instagram je novodobni medij, ki posamezniku omogoča video snemanje, delno montiranje in predstavitev – širjenje lastnega izdelka na družabnih omrežjih. Je medij, ki ga uporablja vse več ljudi, med njimi večina mladih. V okviru projekta Razumevanje filma predavateljica ponazori potek delavnice, na kateri udeležencem razloži osnove delovanja in uporabe te aplikacije, predvsem pa predstavi, kako z njo ustvariti kratki film. Udeleženci razvijejo kratek scenarij, si razdelijo vloge, posamejno in obdelajo gradivo. Cilj delavnice je spoznavanje večplastnosti filma prek lastne kreativnosti in s tem doseganje boljšega razumevanja samega procesa.

Modul 5, Kinodvor

Mirjam Kalin, Kako vzpostaviti program filmske vzgoje v šoli

Več strokovnih delavk iz OŠ Dobravlje se je leta 2014 udeležilo prve mednarodne konference o pristopih k mlademu občinstvu v Kinodvoru. Navdušene nad primeri dobrih praks iz drugih držav so se odločile, da je čas za uvedbo filmske vzgoje v lokalnem okolju, kjer kino že več kot desetletje ne deluje. Stekel je projekt »Teden filma za učence in dijake«, v okviru katerega učencem in dijakom svoje šole in nekaterih sosednjih šol omogočijo brezplačen ogled izbranega filma. Projekt sta finančno podprli Zveza kulturnih organizacij Ajdovščina in Občina Ajdovščina.

Predavateljica bo predstavila zasnovo in potek filmske vzgoje na OŠ Dobravlje, pozitivne rezultate, ki jih zaznavajo po štirih letih, načine dela z učenci pred in po ogledu, njihove odzive ter odzive učiteljev, ki vse bolj posegajo po filmu kot učnem gradivu.

Ivana Jakobović Alpeza, Metoda švenka – spodbujanje filmske pismenosti in razvoja mladega občinstva prek filmskega debatnega kluba

Zagrebska zveza Otroci se srečajo z umetnostjo se zavzeto ukvarja s spodbujanjem filmske pismenosti, skupaj s Hrvaškim debatnim društvom pa je za osnovnošolce zasnovala program, ki združuje področji filmske umetnosti in debatiranja kot delovni metodi v projektu Filmskega debatnega kluba. Z razpravo o filmu izboljšujejo kompetence učencev, ključna naloga pa je razviti naprednejši tip filmske pismenosti. S povezovanjem filma in razprave želijo zaobjeti širša zanimanja otrok in mladih ter povezati vsakodnevno uporabo medijskih vsebin z zmožnostjo izražanja kritičnih mnenj iz različnih perspektiv, kar imenujejo metoda švenka. V predavanju bodo predstavljeni koncept in delovne metode filmskega debatnega kluba. Posredovane bodo tudi informacije, kako tak klub ustanoviti. Sledila bo predstavitev številnih dejavnosti in praktičnih vaj, primerov filmov, uporabljenih med razvojem projekta, pa tudi predlogi filmskih debatnih modulov za spodbujanje razprav o filmu.

Robi Kroflič, Vzgojno delo s filmskimi vsebinami

Potencialna pedagoška vrednost filma ni primarno v urjenju razumevanja ideoloških sporočil filmske zgodbe, ampak v pozornem gledanju, ki otroku/mladostniku omogoči, da vidi stvari, čeprav zavite v skrivnost, preden jih ubesedi in osmisli, ter s tem pogloblja narativno vednost, ki je sicer v današnjih šolah močno zapostavljena. Jerome Bruner zastavi načrtovalcem konceptov vzgoje in izobraževanja provokativno vprašanje, zakaj se v šolah Aristotelov koncept peripatije ne poučuje podobno kot Pitagorov izrek? O pedagoški vrednosti filmske

umetnosti bomo spregovorili v navezavi na sodobne pristope dialoške pedagogike in metodike filmske vzgoje, ki jih odstirata Mirjana Borčič (Slovenija) in Alain Bergala (Francija). Hkrati bomo v pogovoru osvetlili, kako se na predstavljen načela filmske vzgoje navezuje v 5. modulu predstavljen projekta filmske vzgoje v Sloveniji in Hrvaški.

Modul 6, Slovenska kinoteka

Alejandro Bachmann, Časovni stroj: film kot časovna izkušnja

Film je izkušnja časa, ki jo uokvirja dolžina filma. Medtem ko se sami odločimo, kako dolgo bomo gledali sliko in kolikokrat bomo prebrali določen odlomek v knjigi, pa film določa, kako dolgo lahko nekaj gledamo, kako hitro nekaj izgine, da naredi prostor za naslednjo podobo.

Predavanje je odlomek iz seminarja, ki so ga pripravili pri Avstrijskem filmskem muzeju za najstnike, da bi razmislili o specifičnosti časovne izkušnje, s katero smo soočeni v kinu. S pomočjo filmov in odlomkov z vseh področij zgodovine filma bomo skušali ugotoviti, kako filmi oblikujejo naše doživljanje časa, in poskušali razumeti fascinacijo nad kader-sekvenco v nasprotju s hitro montažo sodobnih akcijskih filmov. Ne gre za to, da bi eno postavljali nad drugo, pač pa da bi razumeli, kako sta obe lepi sami zase, ko postanemo občutljivi za časovne lastnosti filma kot medija.

Sledil bo pogovor z obiskovalci in skupna evalvacija delavnice.

Ogled filma: Vsi drugi se imenujejo Ali (Angst essen Seele auf)

R.W. Fassbinder, ZRN, 1973, 35mm, 93 min, uvodna beseda: Andrej Šprah

Siva metropola, začetek sedemdesetih, "zlata leta" ekonomskih migracij v Zvezno republiko Nemčijo. Emmi (Brigitte Mira), šestdesetletna vdova in poklicna snažilka, nekega deževnega večera po naključju zaide v "gastarbajterski" lokal in se zaplete v strastno romanco z Maročanom Alijem (El Hedi Ben Salem). Aliju je v resnici sicer ime drugače, vendar v Nemčiji vse druge delavce iz njegove dežele imenujejo Ali. Ljubezenska idila kmalu naleti na brutalno in, zdi se, nepremostljivo nasprotovanje okolice. Emmi prestaja mučno šikaniranje sodelavk, sosed in ostalih someščanov; ogorčeni so zlasti (sicer že odrasli in odseljeni) otroci zaljubljene vdove. Bolj kot dejstvo, da je Ali mnogo mlajši od Emmi, jih moti njegovo poreklo in socialni položaj gastarbajterja. S filmom Vsi drugi se imenujejo Ali se Fassbinder na najbolj nazoren način pokloni svojemu velikemu vzorniku Douglasu Sirku, saj gre za skoraj dobesedno priredbo Sirkove klasike Vse, kar dovoli nebo. Fassbinderjev presežek nato tiči v križanju tradicionalnih konvencij hollywoodske melodrame z modernistično estetiko in umeščenostjo na skrajni družbeni rob, kjer solidarnost med ponižanimi in deklasiranimi ni samoumeven romantičen mit, pač pa težko izborjena vrednota in praksa. Morda najbolj znamenit in priljubljen Fassbinderjev film vseh časov.

Metode in učinki filmske vzgoje: okrogla miza

sklepni dogodek

Ob zaključku konference sodelujoči mednarodni in domači predavatelji na enem mestu spregovorijo o različnih metodah in učinkih filmske vzgoje, in v dialogu s strokovnimi delavci razmišljajo o ključnih dilemah dela s filmom in mladimi. Pogovor vodi Robi Kroflič.

Predavatelji

Mednarodni predavatelji

Alejandro Bachmann (Avstrija) je 'passeur', kurator in avtor. Trenutno je vodja Oddelka za izobraževanje, raziskovanje in založništvo Avstrijskega filmskega muzeja, pridruženi urednik revije *Found Footage Magazine* in član uredništva recenziranega spletnega zbornika *Film Education Journal*. Pogosto piše za znanstvene publikacije in filmske revije, pri tem pa se osredotoča na filmsko teorijo in eksperimentalni ter dokumentarni film. Nedavno je uredil knjigo *Räume in der Zeit: Die Filme von Nikolaus Geyrhalter* (Dunaj, 2015) ter souredil *Nach dem Film No. 15: Das Unsichtbare Kino* in angleško izdajo *Vzgoje za film* Alaina Bergalaja (Dunaj, 2016).

Jan-Willem Bult (Nizozemska) je večkrat nagrajeni nizozemski ustvarjalec, producent in izvajalec usposabljanj. Ustvaril je več kot 125 oddaj, serij in filmov za Nizozemsko javno radiodifuzijo, (so)produciral filme, televizijske oddaje in interaktivne vsebine ter o njih predaval v več kot štiridesetih državah po svetu.

Od 2014: vodja Oddelka za otroke, mladino in medije/producent pri Free Press Unlimited

Od 2014: glavni urednik WADADA News for Kids (20 držav)

Od 2007: kreativni producent/direktor/ustanovitelj JWB foundation

1997–2013: kreativni vodja/producent javnega programa za otroke in mladino KRO Youth

1995–1997: programski direktor zasebnega otroškega kanala KinderNet

1995–1996: programski direktor zasebnega kanala za ženske VTV

1985–1995: scenarist/režiser, svobodni umetnik

JWB na IMDB: <http://www.imdb.com/name/nm1113579/>

JWB na Vimeo: <http://www.vimeo.com/JWBcreation>

Ana Đorđić (Hrvaška) je diplomirala iz hrvaškega jezika in filozofije na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu. Deluje kot učiteljica hrvaškega jezika in filmske umetnosti na XIII. gimnaziji. Je sovoditeljica Pouka filmske umetnosti v kinu Tuškanac in Metodičnih vaj za poučevanje filma v srednji šoli na Šoli medijske kulture „dr. Ante Peterlić“ ter članica selekcijske komisije Filmske revije mladih in Four River Film Festivala. Je zunanja sodelavka Hrvaške filmske zveze pri izobraževalnih programih in filmskih pregledih ter sodelavka Hrvaškega filmskega centra pri projektu filmske pismenosti. Je doktorandka na podiplomskem doktorskem študiju književnosti, scenskih umetnosti, filma in kulture na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu.

Tessa van Grafhorst (Nizozemska) je leta 1999 v starem mestnem jedru Amsterdama ustanovila Kinderbioscoop, prvi kino, namenjen le otrokom, in s tem debitirala na področju filmske vzgoje za otroke. Je ena od ustanoviteljic filmskega festivala Taartrovers (2003), ki s svojim programom enkrat letno gostuje po več kot desetih kinih na Nizozemskem. Festival predšolskim otrokom nudi množico igrivih, interaktivnih instalacij, ki so tematsko povezane s pisanim filmskim programom. Tessa van Grafhorst deluje kot umetniška direktorica festivala in poleg tega sodeluje z drugimi umetniki pri filmskih, umetniških in kulinarčnih projektih za predšolske otroke, ki jih izvajajo v muzejih, na festivalih in v okviru drugih organizacij.

Ivana Jakobović Alpeza (Hrvaška) je vodja uveljavljenega filmsko-izobraževalnega programa za šole in vrtce Sedmi kontinent in soustanoviteljica zveze Otroci se srečajo z umetnostjo. Od leta 2012 se ukvarja s spodbujanjem filmske pismenosti na Hrvaškem. Je profesorica hrvaškega jezika in književnosti. Zahvaljujoč dolgoletnim producerskim

izkušnjam je ustvarila in razvila uspešne projekte za šole in vrtce. Filmski program Sedmi kontinent je Ministrstvo za znanost in izobraževanje priporočilo osnovnim šolam in ga uvrstilo v projekt Ministrstva za kulturo Nahrbtnik (poln) kulture. Pri vsakodnevnem delu z otroki se zavzema za vključujoč pristop in približevanje filmske umetnosti otrokom z okvarami vida in/ali sluha, otrokom na bolnišničnem zdravljenju in otrokom z omejenim dostopom do kulturnih vsebin.

Christine Kopf (Nemčija) je študirala film, nemško filologijo in kulturno antropologijo v Erlangnu, Marburgu in Siegnu. Bila je direktorica festivala srednjeevropskih in vzhodnoevropskih filmov goEast v Wiesbadnu (2004 – oktober 2008) in članica raznih žirij. Razvila je koncepte ter zasnovala razstave in filmske nanizanke za Filmvilla Nürnberg, Center za umetnost in medije ZKM Karlsruhe, Kulturamt Wiesbaden, Univerzo za umetnost in oblikovanje v Offenbachu (Bienale gibljivih podob 2013, Frankfurt), posebej pa za Nemški filmski muzej in Nemški filmski inštitut v Frankfurtu. Za to nemško kinoteko dela že dvajset let: kurira razstave, pripravlja filmske nanizanke in organizira posebne dogodke, kakršen je bil program ob ponovnem odprtju te institucije leta 2011. Od poletja 2013 gradi nov oddelek kot vodja projekta filmske vzgoje. Dela tudi kot kuratorica za filmsko nagrado sklada Robert Bosch Stiftung za mednarodno sodelovanje med mladimi filmarji iz Nemčije in arabskega sveta.

Jelena Modrić (Hrvaška) je končala študij montaže na Akademiji dramskih umetnosti Univerze v Zagrebu. Ob umetniški praksi je zaposlena na Akademiji dramskih umetnosti kot docentka Oddelka za montažo. Je sovoditeljica Pouka filmske umetnosti v kinu Tuškanac in Metodičnih vaj za poučevanje filma v srednji šoli na Šoli medijske kulture dr. Ante Peterlić. Je zunanja sodelavka Hrvaške filmske zveze pri izobraževalnih programih in filmskih pregledih ter sodelavka Hrvaškega filmskega centra pri projektu filmske pismenosti. Obiskuje podiplomski doktorski študij književnosti, scenskih umetnosti, filma in kulture na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu.

Domači predavatelji

Barbara Bedenik (Slovenija) je magistra sociologije in poučuje sociologijo na II. gimnaziji Maribor; je tudi strokovna sodelavka na Oddelku za sociologijo Filozofske fakultete Maribor. Leta 2016 je pod mentorstvom dr. Marine Tavčar Kranjc in dr. Polone Petek magistrirala z nalogo Aplikativni vidiki filmske vzgoje pri pouku sociologije v gimnaziji.

Mirjam Kalin (Slovenija) je ravnateljica OŠ Dobravlje ter pobudnica in koordinatorka projekta filmske vzgoje, v katerem od leta 2014 sodelujejo vse šole v okolišu, Zveza kulturnih društev Ajdovščina in Občina Ajdovščina. Srednjo šolo je obiskovala v Ajdovščini, zatem pa študirala nemščino in angleščino na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Več let je poučevala na Srednji ekonomski in trgovski šoli Nova Gorica, leta 2009 pa je na OŠ Dobravlje, kjer je bila nekoč tudi sama učenka, prevzela mesto ravnateljice. Pri svojem delu se zavzema za preizkušanje inovativnih učnih pristopov na vseh področjih, velik poudarek pa namenja kulturno-umetnostni vzgoji.

Robi Kroflič (Slovenija) je redni profesor za področji obče pedagogike in teorije vzgoje na Oddelku za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete v Ljubljani. Ožja področja njegovega znanstvenega delovanja so teorije pedagoške avtoritete in pedagoškega erosa, teorije spodbujanja moralnega razvoja, inkluzivno izobraževanje ter proučevanje umetniške induktivne izkušnje kot medija vzgoje.

V zadnjih letih je strokovno usmerjal delovanje projektov vzgoje z umetnostjo (Kulturno žlahtenje najmlajših, Urbana umetnost, Pripovedovanje zgodb s fotografijo ...), v okviru Kinodvora vodi izobraževanje za učitelje ob izbranih filmskih vsebinah, je sodelavec Zavoda Petida, ki si prizadeva za uvajanje umetnosti v vrtce in šole, sodelavec v kulturno-umetnostnih projektih Filmska osnovna šola, Prvi prizor in Igrišče za gledališče 2 ter vodja strateškega tima v projektu SKUM (Razvijanje sporazumevalnih zmožnosti s kulturno-umetnostno vzgojo).

Leta 2011 je prejel državno nagrado za izjemne dosežke na področju visokega šolstva.

Kristina Rešek (Slovenija) je film začela spoznavati preko Društva zaveznikov mehkega pristanka in njihovega programa opismenjevanja mladih na filmskem področju, Luksuz produkcije. Je soavtorica nekaj dokumentarnih filmov in treh kratkih igranih filmov. Dela na področju organiziranja filmskih festivalov za otroke in odrasle.